

ÅRSBERETNING 2014

Inden for alle museets virkeområder blev 2014 et meget ambitiøst og fagligt set succesrigt år for Esbjerg Kunstmuseum. Profilen blev skærpet med hele to omfattende udstillinger, hvor museet fungerede som ét stort æstetisk laboratorium, der sætter fokus på perceptionens grundvilkår og vores billeder af verden. Den ene havde farven i fokus, den anden blev til i krydsfeltet mellem naturvidenskab og billedkunst, som vi konsekvent har engageret os i siden slutningen af 1990'erne. Og begge involverede publikum på en måde, der gik direkte gennem sanseapparatet. Årets første udstilling, *Colour me in*, blev præmieret af Statens Kunstfonds Legatudvalg, men i det hele taget høstede udstillingerne stor anerkendelse både i medierne og hos publikum.

I 2014 lancerede vi endnu et Tranzart-projekt i et nyt æstetisk krydsfelt mellem film og billedkunst. Årets projekt kom ikke kun den involverede klasse til gavn. Det bidrog samtidig til ideudviklingen af museets kommende samarbejde med folkeskolen under den nye reform.

2014 blev også året, hvor vi kunne sætte punktum for museets mangeårige og til dato mest omfattende integrerede udstillings- og forskningsserie *Kunst i kontekst* - der undersøger, hvordan museet gennem nye måder at kuratere udstillinger på kan fremme mødet mellem kunst og publikum. På et lukket seminar responderede museets eksterne forskerteam på såvel seriens sidste udstilling som hele den samlede projektserie. Endelig blev samlingen tilført markante værker af internationalt stort format fra museets seneste særudstillinger.

I tilknytning til de enkelte særudstillinger gennemførte vi flere workshops og inddrog i det hele taget publikum som medskabende i både værktilblivelser og kunstoplevelser på forskellige måder.

Det beløb, vi af vores ordinære driftsmidler afsætter til vores kunstfaglige arbejde - udstillinger, forskning, formidling og erhvervelser - voksede tilfredsstillende med knap 200% i ekstraordinære tilskud og lå dermed meget tæt på de forrige års niveau. På trods af denne opbakning til museet fra såvel lokale firmaer som dem, der

administrerer fonde og kulturministerielle puljer, endte årets resultat for en gangs skyld alligevel med underskud, der skyldes et sammenfald af uheldige omstændigheder - dels momsefterbetalinger vedr. tidligere år, dels uforudsete udgifter vedr. 2013 og endelig uforudsigelige udgifter på årets udstillingskonti.

UDSTILLINGER

Vi indledte året med et sansebrusende festfyrværkeri af en udstilling, *Colour me in*. I fællesskab omskabte Ingrid Kæseler, Milena Bonifacini og Ingela Skytte museets samlede særudstillingsareal til ét stort farveæstetisk laboratorium, bestående af både værker af dem selv og en perlerække af internationalt højt estimerede kunstnere. Grænsen mellem værkerne, og mellem værk, rum og betragter blev nedbrudt radikalt i denne udstilling, der på en overvældende og forførende måde appellerede direkte til vores sanseapparat. Den ene udstillingssal opbyggede de som et abstrakt maleri i tre dimensioner, hvor mønsterdannelsen i gulvtæppet fortsatte op ad salens vægge, og hvor hele rummet med farveintense værker blev spejlet i glasfacadens spejlfolie. Som komplement til denne oplevelse blev man i den anden udstillingssal nærmest badet i lys. Her var værkerne installeret i fire rum med hver sin farvede lyssætning. En farverig lampeinstallation af Tobias Rehberger skabte en markant og sanserig overgang mellem de to sale.

Dette omfattende projekt, der på så overvældende en måde undersøgte, hvordan farven sanses og påvirker vores oplevelse af rum, blev afløst af en veritabel maleriudstilling af den anerkendte, tyske billedkunstner, Cornelius Völker, som i 2010 stod bag et Match-projekt til museet sammen med sin danske kollega, Michael Kvium. Det var en maler med stort M, publikum kunne opleve i denne udstilling, hvor vi under titlen *Just the way it is* kunne præsentere helt nye værker, der blev skabt til lejligheden og sat i perspektiv af udvalgte ældre malerier. Udstillingen viste, hvordan Völkers værk er udspændt mellem konceptkunst og mere traditionsbundet malerkunst med utallige referencer til kunsthistorien. Ikke alene kunne man se, hvordan han opdaterer forskellige ellers velkendte genrer inden for maleri. Man kunne også følge, hvordan han i det hele taget eksperimenterer med maleriet som medium, samtidig med at

nutidens samfundsmæssige temaer tages under behandling.

Samtidig markerede vi med udstillingen *Luminous Spaces*, at Tobias Rehbergers installation *Infections*, som han havde skabt specielt til *Colour me in*, blev indlemmet i samlingen. Dette inciterende lysværk blev i udstillingssalen sat i perspektiv af markante rumskabende lysværker af Olafur Eliasson, Ann Lislegaard og Erik A. Frandsen fra museets samling.

Udstillingsåret blev afsluttet med en i bogstaveligste forstand omfattende jubilæumsudstilling, *Sensual logic*, der for første gang udfoldede kunstnerduoen Skeel & Skriver's 30-årige samarbejde om projekter i krydsfeltet mellem kunst og videnskab. Den bredte sig over hele museet fra udstillingssale over gangarealer og trapperum til åbne magasiner og æstetisk laboratorium og viste værker fra 1980'erne frem til i dag inklusiv helt nye installationer, skabt til lejligheden. Som det er karakteristisk for duoens måde at arbejde på, blev publikum direkte inddraget i tilblivelsen af deres værker. Fx kunne man gå i clinch med hovedværket *Split Second* i en fuldstændig nyudviklet præsentation, hvor museumsgæsterne kunne se sig selv i 12 versioner og i fuld størrelse, nærmest som i legemsstore spejle. Men det var ikke de bevægelser, som man foretog sig lige her og nu, man så. Tværtimod var det alt det, man lige havde gjort, der blev splittet ud og tilsammen viste én lang fortløbende bevægelsessekvens. Man oplevede således hele tiden sig selv i datid!

I samarbejde med Aalborg Universitet Esbjergs medialogiuddannelse præsenterede vi en interaktiv film, som tog museumsgæsterne med på en rejse ind i udvalgte værker fra museets samling. Og endelig blev den årligt tilbagevendende *Håbeperiode* indviet på de dødes dag den 2. november med endnu en finurlig præsentation af Eric Andersens Pandorabilleder, *Il piatto della speranza*. I år kunne museets gæster under titlen *Maskepi* identificere sig med Pandora, mens de efterhånden velkendte *Håbesteder* befandt sig i den virtuelle verden – på Face Book.

Alle årets udstillinger og projekter var planlagt, arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum i nært samarbejde med de involverede kunstnere og forskere.

FORSKNING OG FORMIDLING

Projekt *Kunst i kontekst* blev i 2014 afsluttet med et lukket seminar for museets eksterne forskerteam, der responderede meget positivt ikke alene på det sidste synlige resultat af projektet, udstillingen *What am I doing here?*, men på hele serien. Siden 2007 er *Kunst i kontekst* blevet gennemført i et nyskabende forskningssamarbejde, der har bragt kunstnerisk, videnskabelig og museologisk ekspertise sammen i bestræbelsen på at udvikle kunstudstillingen og kunstmuseet til fremtidens samfund. I fire udstillinger er billedkunsten blevet forenet med områder i hverdagslivet, som den oprindeligt er udsprunget af - forhold, vi alle er fortrolige med, og som hver især udgør et videnskabeligt felt. Efterfølgende har vi undersøgt både dette usædvanlige samarbejde og publikums oplevelser af resultatet. Iflg. de personer, der er blevet interviewet af vores forskningsmedarbejder dr. phil. Bjarne Sode Funch og undertegnede om deres oplevelser i udstillingen, talte hver udstilling i serien meget direkte til den enkelte gæst. Vi har således fået bekræftet vores indtryk af, at vi med denne nye type udstillinger åbner for oplevelser, der har rod i publikums egen livsverden. Samtidig har vi fået fornyet viden om denne unikke kurateringsproces. Hele projektet samles og analyseres i en publikation, der forventes udgivet primo 2016 med Bjarne Sode Funch og undertegnede som forfattere.

I 2014 gennemførte vi også endnu et Tranzart-projekt. Denne gang var det gennem filmmediet, en 10. klasses elever gav udtryk for deres oplevelser med værker i museets samling. Siden Tranzart blev udviklet i samarbejde med Syddansk Musikkonservatorium i 2000, har vi arbejdet videre med denne metode, som vi også har forsket i.

På det uddannelsesmæssige område afsluttedes desuden det formaliserede samarbejde med pædagoguddannelsen på UC Syddanmark, der blev indledt i 2012. Her har museet bidraget til udviklingen af et nyt fag, der rummer både æstetisk-kreative og naturvidenskabelige elementer. Museet var således med til at sætte standarden for dette nye fag i et dynamisk samarbejde, som også udviklede museets egen formidling. En ny samarbejdsaftale blev indgået med Kulturskolens BGK, Billedkunstnerisk grundkursus, hvor eleverne forberedes til optagelse på videregående kunstneriske

uddannelse. På museet kommer de gennem møder med samtidskunstnere, diskussioner med fagfolk og eksperimenter i æstetiske krydsfelter i nærkontakt med den professionelle kunst og kan således hente inspiration til deres egne arbejder.

De helt små museumsgæster blev inviteret indenfor til stimulerende oplevelser i museets særudstillinger og fik både rundvisninger og nyudviklede materialer med eksperimenter, som daginstitutioner kunne gennemføre med børnene både i museets udstillingssale og hjemme i institutionen. Til hver særudstilling blev der i det hele taget udarbejdet utraditionelle introduktioner og formidlingstiltag, som matchede udstillingens særlige karakter og involverede publikum meget direkte som medskabende. For eksempel kunne man i *Colour me in* eksperimenter sig frem til farveoplevelser, mens man i Völkers udstilling blev opfordret til at skabe sine egne fortællinger ud fra maleriernes verden og udstillingens opbygning. Mange uddannelsesinstitutioner benyttede sig af filosof Lív María Roadottir Jægers filosofiske særrundvisninger, der i udstillingen *Colour me in* fik eleverne til at forholde sig til, hvordan vi oplever og erkender fænomenet farve.

Til *Colour me in* udgav vi en publikation, der udgjorde en parallel til udstillingen med bl.a. sin inddragelse af en teknologi, som gør det muligt at opleve installationerne filmisk og dermed rumligt. Cornelius Völkers projekt blev ligeledes ledsaget af et katalog, som gengav både alle udstillingens værker og måden, de bragte hinanden i spil på, mens man på museets hjemmeside, som noget nyt, kunne bevæge sig rundt i Skeel & Skrivners *Sensual Logic*. Endelig blev der til hver udstilling atter udarbejdet inspirationsmaterialer, som blev udsendt til alle lærerne i museets lærernetværk.

ARRANGEMENTER 2014

I anledning af *Vadehavsfestivallen* havde museet urpremiere på den eksperimenterende komponist Juliana Hodgkinsons lydcollage, *The coastline piece*, som hun havde skabt specielt til Esbjerg Ensemble. Og under *Esbjerg Festuge* præsenterede vi den canadiske billedkunstner og filmskaber John Grahams prisvindende, surrelle kortfilm *Move*, som han havde skabt i samarbejde med komponisten Claus Gahrn.

.....

Museets skiftende særudstillinger dannede udgangspunkt for særlige tiltag og workshops, som blev udviklet til *vinterferien, påsken, sommerferien, efterårsferien* og *julen*. Desuden blev der arrangeret udstillingsrelaterede workshops for skoleklasser i løbet af året. På *Kulturnatten* bød såvel Den Ny Operas solister som elever fra Rybners på overraskende oplevelser i installationen *Split Second*. I lighed med tidligere deltog vi også i 2014 i *Dansk Naturvidenskabsfestival* og *Forskningens Døgn* med helt nye tiltag, udviklet specielt til disse begivenheder; og endelig leverede museet igen de perfekte rammer for den legendariske *Jule-kunst-kaos-messe*, der i år blev udvidet med gastronomiske specialiteter.

I samarbejde med Folkeuniversitetet blev der holdt en række velbesøgte *foredrag* om kunstnere i museets samling; bl.a. blev 100 året for Asger Jorns fødsel markeret med en foredragsrække ved museumsinspektør Karen Friis Herbsleb fra Museum Jorn. Og som sædvanlig skulle man være hurtigt ude for at sikre sig en plads til museets eftertragtede *ferniseringsmiddage*, hvor Restaurant Kunstpavillonen oversætter billedkunsten til gastronomi og kreerer retter, der raffineret og humoristisk matcher de aktuelle udstillinger.

ERHVERVELSER OG STØTTE 2014

I forlængelse af udstillingen *What am I doing here?* donerede de to kuratorer Nina Saunders og Ernesto Spinelli installationen *Existential Photo Booth* til museets samling. Værket var i udstillingsperioden placeret i indgangspartiet, hvor man kunne blive fotograferet og umiddelbart efter se fotoet projiceret op ved siden af en blanding af alle de tidligere gæsters portrætter. Det er derfor ikke alene et dybt vedkommende eksistentielt nøgletema, dette værk slår an, nemlig den allestedsnærværende interaktion mellem det individuelle og det universelle. Værket supplerer samtidig også på fornem vis de arbejder i museets samling, der i særlig grad inddrager publikum.

Generøst finansieret af Ny Carlsbergfondet kunne vi også erhverve Tobias Rehbergers installation *Infections*, som han skabte specielt til årets første udstilling, *Colour me in*. Værket består af 23 velcro-lamper, hvis skygger ændrer sig med vores bevægelser og således bliver til levende billeder, der bestandig omskaber rummet.

Rehbergers værk styrker markant museets samling af konceptuelle værker og rumskabende, involverende installationer. Netop den konceptuelle retning blev også suppleret med to værker af Morten Søndergaard, hans *Ordapotek* og hans *Indkøbsliste* i marmor. Morten Søndergaard bidrog i 2007 med værket *Verdensnødbremse* til den første *Kunst i kontekst* udstilling, *Ansiget*.

Den stort anlagte udstilling *Colour me in* blev til med støtte fra Statens Kunstråds Billedkunstudvalg, Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg og Claus Sørensens Fond. Det ikke mindre ambitiøse udstillingsprojekt *Sensual Logic* modtog støtte fra Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg samt Lida og Oskar Niensens Fond, mens Cornelius Völkers udstilling *Just the way it is* ligeledes fik støtte fra Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg. Årets *Tranzart*-projekt blev støttet af Statens Kunstfonds Huskunstnerordning, og fra Kulturstyrelsen modtog vi støtte til kunstnernes udstillingsvederlag, medens det afsluttende forskningsarbejde med *Kunst i kontekst* blev støttet af Kulturministeriet. Esbjerg Fonden finansierede ny lysætning i museets ene udstillingssal, og fra Esbjerg Kommune modtog vi en bevilling til projektudvikling af ny museumstype.

ØKONOMI 2014

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution, der drives af Esbjerg Kunstforening. Omsætningen var i 2014 på 8,3 mio. kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedparten af driften med et beløb, der udløser maksimalt statstilskud. De resterende beløb er støtte fra Kulturstyrelsen og Statens Kunstfond, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg Kunstforening. På trods af denne generøse ekstraordinære støtte endte årets resultat som nævnt indledningsvis med røde tal på bundlinien. Bestyrelsen har godkendt de kommende års budgetter, som indhenter underskuddet.

Inge Merete Kjeldgaard

Museumsdirektør

.....

BESTYRELSESMEDLEMMER I 2014

Formand: Overlærer Jørgen Broch

Næstformand: Overlærer Ole Troelsen

Kasserer: Advokat Peter Schmitz

Direktør Palle Rosendahl

Lods Leif Kronberg Christensen

Landinspektør Søren Nordby

Landmåler Jens Erik Bundgaard

Skoleinspektør Carsten C. F. Møller

PERSONALE I 2014

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard

Museumsinspektør Christiane M. Finsen

Museumsinspektør Birgitte Ørom

Forvalter Lean Pedersen

Seniorforsker Bjarne Sode Funch

Barselsvikar Cecilie Lykkegaard Nielsen

Projektmedarbejder Lív María Roadottir Jæger

Museumsassistent Christa Guldbrandt

Museumsassistent Anette Lykke-Kjeldsen

Museumsassistent Per Ellemann-Andersen

Kustode Birgit Kløverpris

Kustode Lis Madsen

Kustode Kirsten Hørlyck

Kustode Sanne Andersen Hansen

Rengøringsassistent Estrid Rasmussen

